

Předkládací zpráva

k materiálu *Národní strategie finančního vzdělávání 2.0*

Ministerstvo financí předkládá revidovanou Národní strategii finančního vzdělávání, která navazuje na úspěšnou realizaci původní strategie z roku 2010, a zároveň reflektuje aktuální výzvy v této oblasti. Materiál naplňuje programové prohlášení vlády, které na straně 8 v části „Finance a hospodaření státu“ uvádí: „Zaměříme se rovněž na ochranu spotřebitelů finančních služeb a rozvoj finančního vzdělávání“.

Stát bude nadále aktivně přistupovat k ochraně obyvatel před nástrahami finančních trhů, jako jsou záměrně zavádějící, nepřehledné či matoucí informace, klamání spotřebitelů, a zároveň se zaměří na větší ochranu občanů prostřednictvím zvyšování jejich finanční gramotnosti. V rámci dosavadní strategie bylo provedeno dvojí měření finanční gramotnosti obyvatelstva, Česká republika se stala jednou z prvních zemí na světě, které zavedly povinnou výuku finanční gramotnosti na základních (od roku 2013) a středních (od roku 2009) školách, byl zprovozněn informační web, vytvořena a úspěšně distribuována řada informačních materiálů a podařilo se téma prosadit jako důležitý celospolečenský zájem s přesahem do rozhodnutí různých vlád v průběhu celého období od platnosti strategie. Tato spotřebitelská témata se promítla mimo jiné v přijetí zákona o spotřebitelském úvěru, zákona o distribuci pojištění a zajištění, novely zákona o směnářenské činnosti, novém zákonu o platebním styku a řadě dalších aktivit, které občanům České republiky ulehčilo život a ušetřilo mnoho jejich financí.

Finanční gramotnost se v České republice postupně zvyšuje, což dokládají provedená šetření. Výsledky jsou nicméně stále nedostatečné, podle posledního šetření, kterého se zúčastnilo 14 zemí Evropské unie, se Česká republika umístila na 11. místě. Dvě třetiny dospělých se nechovají ekonomicky zodpovědně, skoro dvě třetiny domácností nesestavuje rodinný rozpočet, více než třetina respondentů neví, jak by řešili ztrátu hlavního příjmu domácnosti, pětina dospělých nijak aktivně nespoří a skoro polovina lidí nedokáže správně vypočítat úrok. Tato zjištění, v kombinaci s novými výzvami, jako jsou rozšiřující se nabídky korporátních dluhopisů vykazujících podvodné rysy, nekalé nabídky mířené na seniory, nezaměstnané, extrémní dostupnost a agresivní marketingová podpora rychlých půjček, využívání sofistikovaných psychologických nátlakových metod v osobním prodeji, vedou k nutnosti aktualizace strategie finančního vzdělávání.

V rámci aktualizované strategie finančního vzdělávání bude již na začátku roku 2020, jako součást celosvětového průzkumu OECD, provedeno v České republice nové měření finanční gramotnosti obyvatelstva. V souladu s předkládanou strategií budou podporovány nejen vzdělávací aktivity směrem k dětem a dospívajícím, ale také k dalším cílovým skupinám. Těmi jsou nově senioři, lidé čerpající pomoc v hmotné nouzi a nezaměstnaní, a dále pak ti, kteří by ohroženým měli být schopni pomoci, tedy např. sociální pracovníci nebo policisté. Jakkoliv je role státu ve finančním vzdělávání nezastupitelná, navrhovaná strategie počítá s maximálním synergickým využitím aktivit, které v této oblasti vykonává korporátní sektor, zejména banky. Aktualizovaná strategie přináší také revizi principů finanční gramotnosti, které usnadní a lépe zacílí aktivity neziskového sektoru v této oblasti, neboť nové dotační výzvy a jejich hodnotící kritéria na úrovni příslušných rezortů budou s touto strategií v souladu. Strategie zároveň zahrnuje také vznik a dlouhodobé zajišťování fungování webu financnigramotnost.mfcr.cz, kde bude MF zveřejňovat finančně vzdělávací projekty splňující principy formulované v předkládané strategii.

V současnosti mnoho soukromých subjektů vytváří a nabízí finančně vzdělávací projekty, ty však mají různou kvalitu i různé zaměření. Díky vzniklým měřítkům kvality budou na webu nabízeny projekty, které tyto standardy splňují. Například pro ředitele škol či domovů seniorů může být v současnosti obtížné se v široké nabídce orientovat. Proto je součástí navrhované strategie tento nástroj, který jim usnadní výběr. Strategie počítá také s vytvořením informačních bulletinů, edukačních materiálů určených ohrožených skupinám, vhodným propojením s Portálem veřejné správy (životní situace) nebo zapojením dalších nástrojů komunikace, jako je například tvorba vzdělávacích mini pořadů.

Odborným garantem finančního vzdělávání v Česku zůstává Ministerstvo financí. Jeho úkolem bude nadále nastavovat pravidla a kultivovat prostředí finančního vzdělávání. K tomuto účelu i nadále povede Pracovní skupinu pro finanční vzdělávání, ve které dlouhodobě spolupracuje s dalšími partnery z veřejného i soukromého sektoru, kterými jsou některá další ministerstva a jejich podřízené orgány, Česká národní banka, Kancelář finančního arbitra, zástupci škol a dalších vzdělávacích institucí, profesní a spotřebitelská sdružení a neziskové organizace. Návrh revidované strategie byl s uvedenými členy pracovní skupiny důkladně prodiskutován.

Předkládaný materiál je – jak plyne z jeho samotného názvu – strategického charakteru. Konkrétní projekty, kterými se aktualizovaná strategie bude v praxi realizovat, budou po jejím schválení vládou konkretizovány v plánu činnosti Pracovní skupiny pro finanční vzdělávání. Kromě zmíněného měření finanční gramotnosti a zveřejňování projektů finančního vzdělávání, které bude zajišťovat Ministerstvo financí, připravují řadu finančně vzdělávacích aktivit i ostatní resorty a další členové pracovní skupiny z řad soukromého sektoru. Tento plán činnosti již vzhledem ke svému pracovnímu charakteru předkládan vládě ke schválení nebude.

Předkládaná strategie navazuje na strategii z roku 2010 a nezakládá žádné přímé dopady na veřejné rozpočty. Stejně jako v minulosti i nyní platí, že z rozhodnutí vlády (v rámci projednávání návrhu státního rozpočtu) či jednotlivých resortů může dojít k navýšení prostředků ve prospěch aktivit státu v oblasti finančního vzdělávání.

Meziresortní připomínkové řízení proběhlo ve dnech ... až ... 2019. Zásadní připomínky, které uplatnily ..., byly vypořádány, materiál se tak vládě předkládá bez rozporu.

Materiál se ve smyslu čl. V odst. 5 Jednacího řádu vlády navrhuje zařadit do části B programu schůze vlády.